

Förtydligande

Kommunernas och Västra Götalandsregionens ansvar för utredning och insatser för barn/unga med specifika läs-/och skrivsvårigheter

Samrådsorganet mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och VästKom, har uppmärksammat att det inom regionen finns oklarheter i ansvarsavgränsningen mellan VGR och kommunerna gällande utredningar, insatser och intygsskrivande vid specifika läs-/och skrivsvårigheter hos barn/ungdomar. Då oklarheterna kan ge upphov till att barn/unga och deras vårdnadshavare upplever att de inte kommer i åtnjutande av stöd, har samrådsorganet gett en arbetsgrupp uppdraget att utarbeta ett förtydligande kring ansvarsfrågan i utredningsförfarandet. Arbetsgruppen redovisar med detta dokument, sitt uppdrag.

2011-11-03

VästKom
Västsvenska Kommunförbundens samorganisation

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

DEFINITIONER

Skolplikt

Barn/unga har skolplikt från höstterminen det år barnet fyller sju år och huvudregeln är att skolplikten upphör vid utgången av vårterminen det nionde året efter det att eleven börjat fullgöra sin skolplikt. Skolplikten kan dock i vissa fall upphöra tidigare eller senare.

Skolgång

Då en elevs skolplikt har upphört kan eleven välja fortsatt skolgång inom gymnasieskolans/gymnasiesärskolans ram (frivilliga skolformer). De allra flesta elever väljer gymnasiestudier och omfattas då av samma rättigheter, enligt skollagen, som barn/unga inom förskoleklass och grundskola.

Specifika läs-/och skrivsvårigheter eller dyslexi [1]

Olika yrkeskategorier använder sig av olika definitioner för att beskriva stora inlärningssvårigheter gällande läs-/och skrivförmågan. Yrkeskategorier som arbetar för huvudmannen skolan, beskriver oftast problematiken i termer av *specifika läs-/och skrivsvårigheter*. Inom verksamheter som lyder under huvudmannen regionen, tex inom logopedin, används begreppet *dyslexi* synonymt med specifika läs-/respektive specifika stavningssvårigheter[2].

ANSVAR

Skolhuvudmannens ansvar

Enligt skollagen (SFS 2010:800) har skolan ansvar för att tillse att det finns tillgång till personal som har adekvat utbildning som svarar mot elevernas behov av insatser. Skollagen uttrycker att skolan skyndsamt ska utreda elevens behov av särskilt stöd så att eleven har möjlighet att klara kunskapskraven. Vidare säger skollagen att det ska finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan blir här ett naturligt stöd för både den enskilde eleven, vårdnadshavare och skolans personal.

Inom skolans ansvar gäller sålunda att;

- uppmärksamma om en elev uppvisar svårigheter att tillägna sig läs-/och skrivfärdigheter
- utreda graden av elevens läs-/och skrivproblematik och utesluta eventuella generella inlärningssvårigheter
- rikta insatser för att underlätta och eventuellt undanröja hinder för elevens läs-/och skrivinlärning
- upprätta och kontinuerligt följa upp åtgärdsprogram.

Om skolan upplever att elevens läs-/och skrivproblem kvarstår, trots riktade insatser och adekvata stödåtgärder, eller misstänker mer omfattande svårigheter, ska den ansvarige för eleven kontakta och konsultera regionens specialistnivå, logopedin.

Regionhuvudmannens ansvar

Logopedin på specialistnivå i Västra Götalandsregionen har ansvar för fördjupad läs-/och skrivutredning i de fall där;

- det finns misstanke om språkstörning/språklig problematik utöver läs-/och skrivsvårigheter
- läs-/och skrivproblematiken kvarstår, trots skolans riktade insatser och adekvata stödåtgärder.

Arbete och insatser i samråd

Utifrån den enskilde individens rättigheter att få riktade insatser och adekvat stöd har de båda huvudmännen ett gemensamt ansvar att;

- samråda och konsultera varandra
- skapa samsyn kring åtgärder innan besked om fortsatt hantering överlämnas till den enskilde individen och dennes vårdnadshavare.

HJÄLPMEDEL[3]

När åtgärdsprogram utarbetas där hjälpmedel ingår, ska individens behov av adekvat stöd både i skolan och i hemmet vara utgångspunkt.

Skolhuvudmannens ansvar

Det är skolhuvudmannens ansvar att eleven ska kunna tillgodogöra sig undervisningen. I detta ansvar ingår tillhandahållande av läromedel, pedagogiska hjälpmedel, grundutrustning och lokalanpassning. Skolhuvudmannen ansvarar för hjälpmedel som huvudsakligen är kunskapsbärande, som kan användas av flera elever, som inte behöver någon omfattande individuell anpassning eller som utan större svårigheter kan anpassas till andra elever.

Regionhuvudmannens ansvar

Regionhuvudmannen har ansvar för personliga hjälpmedel som i huvudsak är kompenserande, utprovade och särskilt anpassade till individen och inte utan omfattande åtgärder kan användas av någon annan.

Om skolans utredning visar att individens läs-/och skrivsvårigheter är av den svårighetsgraden att han/hon är i behov av hjälpmedel även i hemmet, ska skolhuvudmannen i samråd delge regionhuvudmannen underlag för förskrivning av lämpliga personliga hjälpmedel. Här rekommenderas att lokala överenskommelser upprättas för att tydliggöra rutiner för tillhandahållande av personliga hjälpmedel.

INTYG

Ett intyg som styrker en individs specifika läs-/och skrivsvårigheter kan utfärdas av skolpersonal med specialpedagogisk kompetens eller av logoped. Vem som är lämpligast intygsskrivare får avgöras i det enskilda fallet. ●

1. Specifika läs-/och skrivsvårigheter eller dyslexi kännetecknas av stora svårigheter med att avkoda ord, att läsa, att förstå det man läser och att stava.
2. Enligt WHO:s klassifikationssystem (ICD-10) - F81.0 Specifik lässvårighet, resp F81.1 Specifik stavningssvårighet.
3. Hjälpmedelsinstitutet (HI) 2008 ”Vems är ansvaret för hjälpmedel i skolan”?

ARBETSGRUPP

Stephan Ehlers .....Regionkansliet VGR ..... stephan.ehlers@vgregion.se
Ingrid Nielsen .....Regionkansliet VGR ..... ingrid.e.nielsen@vgregion.se
Karin Jansson .....Fyrbodals kommunalförbund..... karin.jansson@fyrbodal.se
Margrethe Kristensson ...Göteborgregionens komunalförbund ... margrethe.kristensson@grkom.se
Christel Martinsson .....Skaraborgs kommunalförbund..... christel.martinsson@skaraborg.se
Charlotte Stigh-Brüsin ....Sjuhärads kommunalförbund..... charlotte.stigh-brusin@sjuharad.se

